

Javno preduzeće
„Palić-Ludaš“

Godišnji izveštaj o realizaciji Programa upravljanja zaštićenim područjem

Spomenik prirode „Stabla hrasta lužnjaka na Paliću“ za 2014. godinu

PALIĆ, 2015.

I UVOD

U skladu sa članom 54 Zakona o zaštiti prirode („Sl. glasnik RS”, br. 36/09, 88/10 i 91/10-ispr.) i članom 10 Odluke o proglašenju zaštićenog područja Spomenik prirode „Stabla hrasta lužnjaka na Paliću” („Službeni list Grada Subotice“ br. 15/13 i 17/13-ispravka), upravljač zaštićenog područja izveštava o realizaciji Godišnjeg programa upravljanja Spomenikom prirode „Stabla hrasta lužnjaka na Paliću“ za 2014. godinu nadležnu lokalnu samoupravu – Grad Suboticu – koja je i donela akt o zaštiti područja.

II CILJEVI ZAŠTITE, OČUVANJA, UNAPREĐENJA I ODRŽIVOG KORIŠĆENJA ZAŠTIĆENOG PODRUČJA

Glavni ciljevi i zadaci određeni su Planom upravljanja ovog zaštićenog područja i prema do sada realizovanim aktivnostima datim u Izveštaju o ostvarenju programa upravljanja zaštićenim područjem Spomenik prirode „Stabla hrasta lužnjaka na Paliću“ prethodne godine:

- Nastavak razvijanja baze podataka u funkciji upravljanja, korišćenja i praćenja stanja u cilju definisanja projekta aktivne zaštite i očuvanja zaštićenog područja uz razvijanje GIS kroz projekat Grada Subotica;
- Razvijanje i unapređivanje čuvarske službe ;
- Sprovođenje mera aktivne zaštite prirode (orezivanje, sprečavanje bolesti, zamena propalih stabala i sl.)
- Smanjivanje antropogenog pritiska (kontrola aktivnosti u zaštićenom području) ;
- Unapređenja prirodnih i stvorenih vrednosti (redovne mere nege);
- Praćenja stanja prirodnih i stvorenih vrednosti;
- Razvijanje različitih oblika prezentacije prirodnih vrednosti područja, edukativnih, rekreativnih, eko i etno turističkih sadržaja u cilju razvoja održivog korišćenja i sufinansiranja zaštite prirode;
- Rad na edukaciji lokalnog stanovništva i korisnika zaštićenog područja o značaju očuvanja prirodnih vrednosti i uvođenju održivih vidova korišćenja zaštićenog područja u poljoprivredi i turizmu;
- Uklapanje u mrežu ekoloških koridora.

III ZAŠTITA, ODRŽAVANJE, PRAĆENJE STANJA I UNAPREĐENJE PRIRODNIH I STVORENIH VREDNOSTI

Prioritetne mere i aktivnosti na upravljanju prirodnim vrednostima

Čuvarska služba

Čuvanje i nadzor u zaštićenom području Spomenik prirode „Stabla hrasta lužnjaka na Paliću“ je kontinuirani zadatak u cilju preventivne zaštite prirodnih vrednosti, a u skladu sa članom 109. i 110. Zakona o zaštiti prirode ("Sl. glasnik RS", br. 36/09, 88/10 i 91/10-ispr). Sprovodila ga je čuvarska služba zaštićenog područja.

Čuvarska služba je tokom godine u kontinuitetu nadgledala sprovođenje režima zaštite prirodnih vrednosti, namenu i korišćenje površina od strane svih korisnika prostora, kao i posetilaca kroz redovan obilazak područja. Čuvarska služba je kontinuirano izveštavala

stručnu službu kroz terenski dnevnik, a stručna služba je pratila stanje. Tokom godine nije podneta nijedna prijava nadležnoj inspekciji, kao ni prijava za pokretanje prekršajnog postupka.

Održavanje

Rad stručnih službi na izradi i sprovođenju upravljačkih dokumenata

Realizovano je :

- izrada Izveštaja o ostvarivanju Programa upravljanja za 2014;
- izrada Programa upravljanja za 2015;
- planiranje aktivnih mera zaštite (delimično snimanje stanja stabala) ;

Aktivnosti i radovi na obeležavanju

Tokom godine je spomenik prirode obeležen po važećim propisima. Postavljene su tri dvojezične informativne table sa podacima o zaštićenom području.

Fotografija 1. Postavljanje tabli sa podacima o zaštićenom području

Održavanje javne zelene površine i upravljanje otpadom

Održavanje javne zelene površine, koju čine parcele pod zaštitom, odvijalo se tokom 2014. godine prema *Godišnjem Programu održavanja čistoće na površinama javne namene na zaštićenom području* i *Godišnjem Programu održavanja javnih zelenih površina na površinama javne namene na zaštićenom području* u skladu sa Odlukom o obavljanju komunalnih delatnosti („Sl. list Grada Subotice“ br. 2/2013 i 7/2013). Čuvarska služba je nadzirala sprovođenje aktivnosti, a stručna služba je koordinisala realizaciju programa.

Prezentacija

Prezentacija prirodnih vrednosti područja

Tokom proleća (29. maja 2014. godine) u prostoriji MZ „Palić“ je realizovana prezentacija novog zaštićenog područja. Promociju su održali stručni saradnici za zaštitu prirode u Javnom preduzeću „Palić – Ludaš“.

Zasnivanje i uspostavljanje baze podataka (katastar, GIS i dr.)

Nastavak formiranja baze podataka koja se odnosi na sprovođenje režima i mera zaštite i unapređivanja kroz rad na interaktivnoj bazi podataka za sva zaštićena područja kojima upravlja JP “Palić-Ludaš”.

Praćenje i unapređenje stanja

Revitalizacija

Tokom godine nije bilo konkretnih radova na revitalizaciji, ali je pripremljen program za narednu godinu. Revitalizacija se odnosi mahom na konkretne jedinice hrastova i dendrohirurške mere.

Mere aktivne zaštite prirode

Tokom 2014. godine je kontinuirano uklanjan podrast invazivnih vrsta na prostoru celog zaštićenog područja. Posečena biomasa je odstranjena sa predmetnog područja u roku od deset dana. Pored navedene aktivnosti, realizovano je i uklanjanje suvih i oštećenih stabala koja ugrožavaju bezbednost posetilaca. Od planiranih aktivnosti za predmetni period, jedino nije realizovano okresivanje stabala, tj. uklanjanje grana koje se nalaze na većoj visini, budući da za to nisu postojali uslovi (adekvatno vozilo sa korpom za rad na visini).

IV PRIORITETNI ZADACI NAUČNOISTRAŽIVAČKOG I OBRAZOVNOG RADA

Tokom godine se sa Nacionalnim prakom „Kiškunšag“ iz Mađarske radilo na pripremi projekta koji bi obrađivao rasprostranjenje i uslove staništa za vrstu – velika hrastova strižibuba (*Cerambyx cerdo*). Napravljena je dinamika praćenja stanja za 2015. godinu.

Status zaštite vrste:

Direktiva o staništima EU - Annex II;

Direktiva o staništima EU - Annex IV;

Konvencija o očuvanju evropske divlje flore i faune i prirodnih staništa - Annex I;

Pravilnik o proglašenju i zaštiti strogo zaštićenih i zaštićenih divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva („Službeni glasnik Republike Srbije“ br. 5/2010 i 47/2011) - Prilog I Strogo zaštićene divlje vrste biljaka, životinja i gljiva;

Fotografija 2. Hrastova stiržibuba (*Cerambyx cerdo*).
Autor: Tallósi Béla, preuzeto sa www.bioras.petnica.rs

Pored navedenog, čuvarska služba je evidentirala gnezda ptica i slepih miševa na jedinkama hrastova.

V PLANIRANJE, IZGRADNJA I UREĐENJE PODRUČJA

Tokom 2014. nije bilo posebnih radova. Obavljeni su razgovori stručne službe sa predstavnicima Nacionalnog parka „Kiškunšag“ u vezi sa uređenjem Trga. Prikupljene su ideje u vezi sa postavljanjem klupa, info tabli i interaktivnih sadržaja. Za budućnost je na predmetnoj lokaciji planirana interaktivna radionica u prirodi za decu. Velika pogodnost za ovo zaštićeno područje je blizina osnovne škole.

VI PROMOCIJA VREDNOSTI ZAŠTIĆENOG PODRUČJA

Tokom 2014. godine realizovana je aktivnosti opisane u delu koji se odnosi na prezentaciju prirodnih vrednosti područja (predavanje o zaštićenom području).

VII SARADNJA

Realizovana je sporadična saradnja čuvarske i stručne službe sa korisnicima prostora (lokalno stanovništvo), kao i sa stručnom i čuvarskom službom Nacionalnog parka „Kiškunšag“.

VIII POSEBNI POSLOVI I ZADACI

Protivpožarna zaštita i požari

U periodima kada je povećana opasnost od požara - jesen i proleće, zbog potencijalnog paljenja lišća i tokom leta, rad čuvarske službe je bio pojačan na osmatranju.

IX IZVORI FINANSIRANJA

Javno preduzeće „Palić-Ludaš“ je upravljač na pet zaštićenih područja u regionu Subotice a jedno od njih je i SP „Stabla hrasta lužnjaka na Paliću“. Sektor zaštite prirode u Javnom preuzeću „Palić-Ludaš“ je organizovan u funkciji obavljanja upravljanja zaštićenim područjima. Stručna služba je zadužena za planiranje, programiranje, praćenje stanja, izveštavanje i nadzor nad radom čuvarske službe. Čuvarska služba obavljala je poslove čuvanja i praćenja stanja. Delatnost Sektora zaštite prirode se sufinansira preko Fonda za životnu sredinu Grada Subotice.

I	PRIHODI	
	Izvori prihoda	<i>Iznos u dinarima</i>
	Sredstva lokalne samouprave	1.830.000,00
1.	1.1. Grad Subotica – ugovor broj: II-401-639/2014	500.000,00
	1.2. Grad Subotica – deo ugovora broj: II-00-401-345/2014	80.000,00
	1.3. Grad Subotica – deo ugovora broj: II-00-401-775/2014	1.250.000,00
	UKUPNO PRIHODI	1.830.000,00
II	RASHODI	
	Vrsta troškova	<i>Iznos u dinarima</i>
	A Čuvanje, održavanje i prezentacija zaštićenog područja	1.750.000,00
	A.1. Čuvarska služba	1.468.523,22
	A.1.1. Bruto zarade čuvara	218.523,22
	A.1.2. Deo troškova za nabavku terenskog vozila	1.250.000,00
A.	A.2. Održavanje	281.476,78
	A.2.2. Materijalni troškovi održavanja zaštićenog područja obeležavanja i održavanja čistoće,	9.539,00
	A.2.3. Rad stručnih službi na izradi i sprovođenju upravljačkih dokumenata	271.937,78
B.	B Upravljanje posetiocima	80.000,00
	B.1. Centri za posetioce	80.000,00
	UKUPNI RASHODI	1.830.000,00